

Hankintalain muutos, sidosyksikkösopimusten ilmoittaminen Valtiokonttorille

Kaupunginhallitus 14.9.2026 § 232

505/02.08.00/2026

Valmistelija

Hankintapäällikkö Leena Räsänen

Hankintalain muutokset astuivat voimaan 18.6.2026. Lakimuutos sisältää sidosyksikköasemaan omistusta koskevan täsmennyksen (Hankintalaki 15 §, 2 mom.), joka tulee sovellettavaksi 1.7.2027 alkaen.

Sidosyksiköllä tarkoitetaan osakeyhtiötä, jolta omistajat voivat hankkia palveluja, kun tietyt ehdot täyttyvät:

- hankintayksikkö käyttää siihen määräysvaltaa samalla tavoin kuin omiin yksikköihinsä, joko yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa
- sidosyksikkö harjoittaa pääosan toiminnastaan niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on
- sidosyksikkö saa harjoittaa liiketoimintaa muiden tahojen kanssa enintään viisi prosenttia ja enintään 500 000 euroa liikevaihdostaan
- sidosyksikössä ei ole muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Lakimuutos edellyttää lisäksi, että sidosyksikköään hyödyntävillä omistajilla on vähintään 10 % omistusosuus sidosyksiköstä.

Jos hankintalain 15 § 2 momentissa edellytetty 10 % omistusosuusvaatimus ei täyty ennen 1.7.2027, hankintayksikön tulee irtisanoa sidosyksikön kanssa tehdyt sopimukset päättymään viimeistään 30.6.2027.

Hankintalakiin sisältyy sidosyksikköomistusta koskeva siirtymäsäännös. Jos sopimuksen irtisanomisesta aiheutuu poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, hankintayksikkö voi yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä irtisanoa sopimuksen päättymään 30.6.2030 mennessä. Tällaisista sopimuksista tulee tehdä Valtiokonttorille ilmoitus viimeistään 30.9.2026.

Valtiokonttori julkaisee hankintayksiköiden ilmoittamat tiedot jatkettavista sidosyksikkösopimuksista Tutkihallintoa.fi-palvelussa osoitteessa tutkihallintoa.fi/julkiset-hankinnat/poikkeuksellisesti-jatkettavat-sidosyksikkösopimukset/

Raahen kaupunki ostaa talous-, henkilöstö- ja palkkahallinnon palvelut sidosyksiköltään, Monetra Oulu Oy:ltä, josta Raahen kaupungin omistusosuus on alle hankintalaissa edellytetyn 10 %:n, joten kaupungin tulee tehdä hankintalaissa edellytetyjä toimia asiassa. Raahen kaupungin tulee joko irtisanoa sopimukset päättymään 30.6.2027, tai tehdä Valtiokonttorille yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä ilmoitus, jolla sopimusten voimassaoloon saadaan jatkoaikaa 30.6.2030 saakka.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ovat erittäin kriittiset, ja palveluiden jatkuvuus tulee turvata. Palveluiden uudelleen järjestäminen vaatii aikaa ja edellyttää huolellista valmistelua, jotta muutosprosessi voidaan viedä hallitusti eteenpäin. Palvelujen siirtämistä uudelle toimijalle ei voida toteuttaa hallitusti lain edellyttämässä määräajassa, ennen 1.7.2027. Valtiokonttorille tehtävällä ilmoituksella saatava lisäaika antaa mahdollisuuden valmistella mahdollisen palvelutuotannon siirtämisen omaksi tuotannoksi tai palvelujen ja järjestelmien kilpailuttamisen hallitusti.

Joki ICT Oy tuottaa Raahen kaupungille asiantuntija-, tuki-, tietoliikenne- ja kapasiteettipalveluja. Raahen kaupunki omistusosuus yhtiöstä ylittää hankintalain vaatiman 10 %:n rajan, mutta yhtiössä on useita omistajatahoja, joilla lain edellyttämä omistusosuus ei täyty, ja nykytoiminta ei yhtiön mukaan ole enää mahdollista 1.7.2027 jälkeen tai lisäajan myötä 30.6.2030 jälkeen. Joki ICT Oy:n tuottamat palvelut pohjautuvat huoltovarmuuskriittiseen ICT-infrastruktuuriin, ja ovat kyber- ja tietoturvan näkökulmasta erittäin merkittävät. Palvelujen jatkuvuus tulee turvata myös lakimuutoksen edellyttämän määräajan jälkeen.

Kuntien Tiera Oy on sidosyksikkö, joka tuottaa Raahen kaupungille ICT-palveluita ja digiratkaisuja. Raahen kaupungin omistusosuus yhtiöstä on alle hankintalaissa edellytetyn 10 %:n, mutta kaikki osakeyhtiöltä hankitut palvelut on toteutettu yhteiskilpailutuksina, joita lakimuutos ei koske. Kuntien Tiera Oy:n osalta ei siten ole tarpeen tehdä hankintalakimuutoksen mukaisia toimia.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Todetaan, että Monetra Oulu Oy:n ja Joki ICT Oy:n tuottamien palvelujen irtisanominen hankintalain edellyttämässä määräajassa 30.6.2027 aiheuttaa kohtuuttomia seuraamuksia ja sopimusten irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia sekä kyberturvallisuuteen liittyviä riskejä, joten yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimusten voimassaoloa on syytä jatkaa 30.6.2030 saakka.

Tehdään Valtiokonttorille ilmoitus Monetra Oulu Oy:n ja Joki ICT Oy:n sopimuksista 30.9.2026 mennessä.

Todetaan, että Kuntien Tiera Oy:n kanssa ei ole sellaisia sopimuksia, jotka edellyttäisivät ilmoittamista Valtiokonttorille.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hankintapäällikkö Leena Räsänen esitteli asiaa kokouksessa.